

1.

MI
LAN
CHA
BE
RA

„Milan Chabera je bytostným malířem, kreslířem, je výborný figuralista.“

autor: PhDr. Alena Hejlová

Malíř, grafik a sochař Milan Chabera si poměrně brzo vymezil rámec vlastního tvořivého myšlení a osobitého výrazu, který s neobyčejnou silou soudržnosti rozvíjí dodnes. Autor navázal na evropskou tradici expresionismu a širokého proudu nové figurace. Jeho výtvarný styl charakterizuje racionální konstrukce s lyricky citovým potenciálem, podtržená vyhraněnou malířskou fakturou a bohatě diferencovanou barevností.

Obrazy Milana Chabery svými atributy patří do současného světa. Nenechávají nás projít bez povšimnutí. Poutají svou barevnou šťavnatostí a stylizační jadrností. Po chvíli naší pozornost přitáhne vnitřní napětí linií a my začneme vnímat jejich hlubší význam. Všechny ty náměty, precizní drobnosti i velké příběhy Chaberova vizuálního multiplexu se navzájem prolínají, kříží, překvapují barevnými variacemi a nečekanými akordy. Podle reflektování určité situace do malířské palety vstupují zářivé odstíny červené, žluté, hnědé, ale i tmavé tóny šedé a černé. V okamžiku pohledu jsme osloveni jejich úderností. Prosazují se ostré barevné tóny a drsně se překrývající nánosy struktur, aby se tím zdůraznila ohromující vitalita, zručnost a překypující energie. Příběhy prožívané reality, to jsou však i ztišené, lyrické vyznání s rozvážnou škálou lomených barev, vyvěrající z nejvlastnějšího nitra autora.

Chabera také experimentuje s nemalířskými materiály. Do olejové barvy zamíchá zlatý prášek, případně křídou, používá koláž. Papírové i textilní prvky zapracovává do podkladu malby s obdivuhodnou invencí a zručností.

Chaberova tvorba je výsledkem střetu nálad, pozorování a reflexí, které sebou přinášejí nejrozmanitější impulsy v malířském životě. Autor vjemy senzibilně vstřebává a zpracovává do vizuální podoby. Ve tvorbě má jasná pravidla, moc neexperimentuje, nevymýšlí nic nadbytečné, silně inklinuje ke konkrétním jevům, které sám prožil a které považuje za závažné. Zkušenosti získané těmito psychologickými sondami vplétá do obrazových kompozic.

Milan Chabera je bytostným malířem, kreslířem, je výborný figuralista. Náměty Chaberových kreseb a obrazů se v podstatě nemění, vedle jeho krajinářských záběrů a zátiší převládají právě figurální kompozice a portréty. Jeho tvorba má své zdroje a východiska, jak jsme se výše zmínili, ale rovněž zůstává zvláštním způsobem autentická. Nosnou koncepcí tvorby je práce s figurou, kterou zjednodušuje na dílčí znakové prvky, případně stylizuje se zřetelem k obrazovému ději. I v těch abstraktnějších dílech, kde si vystačil jenom s několika jednoduchými tahy a figuru zredukoval do polohy znaku, zachoval viditelné pouto ke skutečnosti. Ve spleti čar a barevných skvrn jsou více nebo méně skryté přítomné obrysy postavy a tváře. Když si autor připomíná vjemy, vynoří se mu výrazná silueta celé postavy, gesce rukou, nebo jenom pevná tvář charakteristické fyziognomie bez zbytkového těla. Expresivně pevný rukopis, jakým jsou ztvárněny figurální prvky vkládá do neutrálního, schematicky propracovaného pozadí, které ztratilo tradiční prostorovou funkci a stalo se organickou součástí obrazové symboliky.

Velkorysou monumentální malbou a více nebo méně čitelným kompozičním řešením a expresivním členěním velkých barevných ploch přesvědčuje diváka o oprávněnosti komponování na velký formát. Propracování na velkém formátu s postavami v nejrůznějších pohybových pozicích, to je to, co Chaberovi svědčí. Smysl pro optickou objektivitu a kompoziční pořádek nenechá obraz sklouznout do chaosu.

Umělecký profil Milana Chabery představují výsledky i v dalších výtvarných disciplínách, které mají svůj autonomní svět, kde se vzájemně prolínají a obohacují. Kresba nemá jenom přípravný charakter pro malbu, ale prezentuje se jako samostatný umělecký projev, invenčně zasahující až k malířské hodnotě, kde paletu barevných akordů malby, uvolněné někdy až kaligraficky cítěnou kresbou, střídá potřeba autorova třírozměrného vyjádření. Rozšíření svébytného uměleckého názoru podtrhuje a doplňuje kolekce působivých sochařských objektů. Modelační potenciál, který malíř Chabera v sobě skrývá ho nasměroval k plastickému opojení, vyrůstajícímu pod dotyky prstů v měkké hlině, nebo vosku, před finálním odlitím do bronzu.

Chaberovo malování, kresba i formování hmoty prsty, to všechno jsou procesy, ve kterých autor v principu zaznamená svou vlastní životní zkušenost. Nejde mu jenom o zpodobení reality, ale i o odkrytí hlubších vrstev paměti, o okamžitou inspiraci, vzácný okamžik osobního hledání v prostředí, které ho obklopuje. Celek konfigurací skládá z fragmentů, detailů, skrumáží, které se doplňují, překrývají a vymezují. Navzdory hýřivému tvarosloví a barevné exaltovanosti naplněné jasně cítěnou emocí, je jeho umění výjimečně kultivované, otevřené a srozumitelné.

CHA
BE
RA